

ZBOROVANJA**Mednarodni simpozij o zemljepisnih imenih: »Zemljepisna imena, raznolikost in dediščina«**

Clarens, Južna Afrika, 16.–17. 9. 2015

Sodelavca geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Matjaž Geršič in Drago Kladnik sta se v Južni Afriki udeležila mednarodnega posveta o zemljepisnih imenih, ki sta ga organizirali Združena komisija oziroma delovna skupina za toponimijo pri Mednarodni geografski zvezi in Mednarodnem kartografskem združenju (*Joint International Geographic Union/International Cartographic Association Working Group on Toponymy*) ter Enota za podporo in krepitev jezika Univerze Svobodne države (*Unit for Language Facilitation and Empowerment University of Free State*) iz Bloemfonteina.

Ugledni organizatorji so bili za slovenska udeleženca dobra priložnost, da se поблиže seznanita z nekaterimi vodilnimi svetovnimi strokovnjaki na področju zemljepisnih imen, ki si prizadevajo za razčiščevanje imenskih dilem in promocijo toponimije v geografiji in kartografiji, pa tudi v okviru Skupine izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena (UNGEGN), saj je bil med udeleženci tudi njen nekdanji predsednik, Južnoafričan Peter Raper. Jezika posvetovanja sta bila angleščina in afrikanščina, zato je bilo za nevesče obvladovanja tovrstne dvojezičnosti poskrbljeno za simultano prevajanje.

Glavnina udeležencev je bila iz Južne Afrike, zbrana je bila vsa tamkajšnja jezikoslovna smetana, poleg obeh predsednikov komisij iz Avstrije in Brazilije pa so bili med udeleženci tudi Američanka, Italijan in gosta iz sosednjega Zimbabveja. Ni navada poročati o rasni sestavi udeležencev, pa vendar naj povem, da so prevladovali belopolti, ki svojih temnopoltih kolegov, ti so se izkazali za velike poznavalce, niso gledali zviška ali postrani. Človek je lahko dobil vtis, kot da so se razmere v nekoč z rasizmom prepojeni državi po odpravi apartheidja in uzakonitvi enajstih uradnih jezikov že povsem normalizirale.

ORGANIZATOR

Slika 1: Udeleženci simpozija pred hotelom Protea, kjer je v konferenčni dvorani potekalo posvetovanje.

Ta občutek se je izkazal za precej varljivega, čim smo zapustili prizorišče simpozija. Slovence sva namreč na poti s kombijem iz Clarensa v Johannesburg skupaj s temnopoltnima kolegoma iz Zimbabveja doživela pravcate rasistične izbruhe, ki so dodobra razkrili sicer latenten, v belske južnoafriške gene žal še vedno trdno zasidran občutek večvrednosti in prikrito zaničevanje pripadnikov drugih ras.

Od nespornega južnoafriškega gospodarskega središča Johannesburga 336 km oddaljeni Clarens je bil za prizorišče posvetovanja izbran predvsem zaradi tamkajšnjega ugodnega podnebja. Naselje z vzdevkom dragulj vzhodnega dela Svobodne države (*Jewel of the Eastern Free State*) je bilo na nadmorski višini dobrih 1800 m ustanovljeno šele leta 1912. Poimenovano je po švicarskem mestu Clarens, kjer je svoje zadnje dni v prostovoljnem izgnanstvu preživel eden vodilnih politikov v zgodovini Južne Afrike Paul Kruger (1825–1904), ki je bil v letih 1883–1900 peti predsednik tedanje Južnoafriške republike. Mestec z dobrimi 6000 prebivalci stoji na vznožju gorovja Maluti in je vsega nekaj kilometrov oddaljeno od Lesota. V bogatem, parkovno urejenem delu prevladujejo nizke, razmaknjene hiše vilskega tipa, kjer prebivajo belci, tiste bolj na obrobju so namenjene tudi turistom, na mestnem obrobju v južnem delu mesta pa sta stihijsko zrasli dve nekoliko ločeni soseski z majhnimi, na gosto pozidanimi hišami, kjer prebivajo črnici (slika 2). Mesto ima veliko gostišč in umetnostnih galerij, s čimer prav tako izraža svojo mondenost. Zaradi milega podnebja je priljubljeno pribežališče meščanov iz velikih južnoafriških mest Johannesburga, Bloemfonteina in Durbana.

Simpozij je ponudil vrsto zanimivih prispevkov, med katerimi želim poleg ameriškega o vplivu žigosanja živine na dediščino naselbinskih imen v zvezni državi Montani izpostaviti še predavanja o vlogi in pomenu zemljepisnih imen v zapiskih arabskega popotnika Ibn Battute (1304–1369), geografskih in podnebnih razmerah kot dejavniku afrikaanskih zemljepisnih imen, standardizaciji uličnih imen v Bloemfonteinu in o bušmanskih (sanskih) zemljepisnih imenih, nastalih na podlagi oglašanja živali in drugih prispodob.

DRAGO KLADNIK

Slika 2: Panoramski pogled na Clarens z vilskim delom v ospredju in s temnopoltnim prebivalstvom poseljenima deloma v ozadju.

Slovenska udeleženca sva na primeru izbranih gorenjskih katastrskih občin predstavila hišna in ledinska imena kot pomemben del slovenske kulturne dediščine in v oddaljenem okolju, kjer se s tovrstno mikrotoponimijo prav podrobno ne ukvarjajo, vzbudila precejšnje zanimanje. To dokazuje tudi objava prispevka kot uvodnega članka v posebni izdaji jezikoslovne revije *Nomina Africana*, glasila Južnoafriškega jezikoslovnega društva (*Names Society of Southern Africa*).

Drago Kladnik

Ilešičevi in Melikovi dnevi 2015 – Novosti geografske stroke in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami

Koper, 25.–26. 9. 2015

25. in 26. septembra 2015 so v Kopru v organizaciji oddelkov za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem in Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografov Slovenije ter Osnovne šole Koper prvič skupaj potekali Ilešičevi in Melikovi dnevi. Znanstvene in strokovne vsebine smo združili pod skupnim naslovom »Novosti geografske stroke in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami«. V preteklosti so bili Ilešičevi dnevi v večji meri namenjeni osnovnošolskemu in srednješolskemu geografskemu izobraževanju, Melikovi dnevi pa novostim geografskega znanstvenega in strokovnega dela. Odločitvi za skupno organizacijo je v veliki meri botrovala tudi slaba udeležba geografov na različnih geografskih srečanjih, dogodkih, dnevih in zborovanjih v zadnjih letih.

Tokrat je bil odziv strokovne geografske javnosti boljši kot v preteklih letih, saj se je dogodka udeležilo 93 geografov, sodelovalo pa je 29 predavateljic in predavateljev tako geografske kot drugih strok. Izvedeno je bilo dvaindvajset predavanj, dve delavnici ter voden ogled bodisi Luke Koper bodisi mesta

BLAŽ REPE

Slika 1: Ilešičevi in Melikovi dnevi 2015.